

NOTA INFORMATIVA DE LA SECRETARIA GENERAL EN RELACIÓ AMB EL REIAL DECRET LLEI 8/2021, DE 4 DE MAIG, PEL QUAL S'ADOPTEN MESURES URGENTS EN L'ORDRE SANITARI, SOCIAL I JURISDICCIONAL A APLICAR DESPRÉS DE LA FINALITZACIÓ DE L'ESTAT D'ALARMA DECLARAT PER REIAL DECRET 926/2020, DE 25 D'OCTUBRE, PEL QUAL ES VA DECLARAR L'ESTAT D'ALARMA PER A LA CONTENCIÓ DE LA PROPAGACIÓ DE LES INFECCIONS PROVOCADES PEL SARS-CoV-2; PUBLICAT EN EL BOE NÚM. 107, DE 5 DE MAIG DE 2021

I. ANTECEDENTS

Atès que l'11 de març de 2020 l'OMS va declarar la pandèmia mundial causada pel virus altament contagiós i letal denominat SARS-CoV-2, més conegut com a coronavirus o Covid-19.

Atès que el 14 de març de 2020 el Consell de Ministres, en ús de les facultats que li atorga l'article 116 de la CE i d'acord amb la Llei orgànica 4/1981, d'1 de juny, va declarar l'estat d'alarma en tot el territori espanyol, per un període de 15 dies naturals, per fer front a la crisi sanitària provocada per la Covid-19, mitjançant l'aprovació del Reial decret 463/2020, de 14 de març, parcialment modificat pel Reial decret 467/2020, de 17 de març, donant compte al Congrés dels Diputats.

Atès que, prèvia autorització del Congrés dels Diputats, el Reial decret 463/2020, de 14 de març, va ser objecte de sis pròrrogues, per un període de 15 dies naturals cadascuna d'elles, a través de sis reials decrets, amb la conseqüent pròrroga de l'estat d'alarma fins el 21 de juny de 2020, data en la qual es va donar per finalitzada la declaració de l'estat d'alarma.

Atès que durant el mes d'octubre es va produir un increment de llits de malats de Covid-19, així com un increment de llits d'UCI, i atès que aquesta situació epidemiològica podia provocar la saturació del sistema de salut, el Consell de Ministres va declarar un segon estat d'alarma en tot el territori espanyol, per un període de 15 dies naturals, per a la contenció de la propagació de les infeccions causades pel SARS-CoV-2, mitjançant l'aprovació del Reial decret 926/2020, de 25 d'octubre, donant compte al Congrés dels Diputats.

Atès que la vigència del Reial decret 926/2020, de 25 d'octubre, finalitzava a les 00.00 hores del 9 de novembre de 2020, el Consell de Ministres, en sessió de 27 d'octubre, va acordar sol·licitar al Congrés dels Diputats una pròrroga de l'estat d'alarma per un

període de 6 mesos, fins les 00.00 hores del dia 9 de maig de 2021, de conformitat amb l'habilitació que li confereix l'article 116.2 de la Constitució espanyola i la Llei orgànica 4/1981, per la qual es regulen els estats d'alarma, excepció i setge.

Atès que el Congrés dels Diputats, en sessió de 29 d'octubre de 2020, per una ampla majoria, va acordar atorgar una pròrroga de 6 mesos de l'estat d'alarma fins les 00.00 hores del dia 9 de maig de 2021 i en conseqüència, el Consell de Ministres va aprovar el Reial decret 956/2020, de 3 de novembre, pel qual es prorroga l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 926/2020, de 25 d'octubre, per a la contenció de la propagació de les infeccions causades pel SARS-CoV-2.

Atesa la propera finalització de l'estat d'alarma el proper 9 de maig de 2021, i atès que es constata que la situació epidemiològica, tot i continuar essent preocupant, presenta elements positius i de control, principalment, a conseqüència del pla de vacunació d'un ampli sector de la població i el continu lliurament de noves dosis que permetran la vacunació de la majoria de la població espanyola, així com l'eficàcia de les mesures adoptades, no concorren en aquests moments els elements necessaris per acordar prorrogar novament l'estat d'alarma més enllà del 9 de maig.

Atès que, això no obstant, continuen existint infeccions de coronavirus i, en conseqüència, ingressos de malalts de Covid-19, no només en llits de planta dels hospitals sinó també en llits d'UCI, que exigeixen l'aprovació d'un instrument jurídic que permeti, en relació amb la situació sanitària, adoptar mesures puntuals que afecten: d'una banda, el règim de les autoritzacions judicials de les mesures que hagin d'adoptar-se en aplicació de la Llei Orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública, quan impliquin limitacions o restriccions de drets fonamentals o quan els destinataris no estiguin identificats i, d'altra banda, les mesures de control sanitari dels passatgers internacionals, per evitar introduir en territori espanyol vectors d'infeccions per SARS-CoV-2 o les seves variants.

Per tot l'exposat, el Consell de Ministres, en data 4 de maig de 2021, va aprovar el Reial Decret Llei 8/2021, de 4 de maig, objecte d'aquesta nota informativa.

II. ESTRUCTURA

El Reial Decret Llei 8/2021, de 4 de maig, consta d'un preàmbul, quinze articles, dividits en sis capítols, una disposició derogatòria i dos disposicions finals.

III. CONTINGUT

1. Capítol primer

El Capítol I del present Reial Decret Llei compren únicament l'article 1 i estableix una sèrie de mesures de caràcter sanitari, relatives al control sanitari de passatgers internacionals i, en especial, de l'adopció de mesures en ports i aeroports internacionals, amb la finalitat de detectar casos d'infeccions procedents de territoris on existeixin variants de la Covid-19 i estableix l'obligació de complimentar un formulari de control sanitari, que es troba disponible a la Web de "Spain Travel Health", o l'obtenció d'un Codi QR mitjançant les aplicacions de dispositius mòbils, que serà necessari presentar abans de l'embarcament i l'arribada a Espanya.

Aquests mètodes de control hauran de realitzar-se amb la coordinació dels gestors portuaris i aeroportuaris, que hauran de prestar, juntament amb les companyies aèries, la col·laboració necessària amb el Ministeri de Sanitat per a implantar aquestes mesures sanitàries i de control.

2. Capítol segon

Aquest capítol comprèn els articles 2 i 3, i estableix les mesures extraordinàries aplicables a les juntes de les comunitats de propietaris en règim de propietat horitzontal, en els termes següents:

- a. L'article 2 regula la pròrroga de l'obligació de convocar les reunions de les comunitats de propietaris en règim de propietat horitzontal fins el 31 de desembre de 2021, així com, la suspensió de l'obligació d'aprovar el pla d'ingressos i despeses, els comptes corresponents i el pressupost anual.
- b. L'article 3, preveu la possibilitat de celebrar les reunions, excepcionalment, a petició del president o d'una quarta part dels propietaris que representin com a mínim el 25%, per adoptar acords que, per la seva importància, no puguin demorar-se fins el 31 de desembre de 2021, així com la possibilitat de poder celebrar-les per videoconferència o conferència telefònica múltiple, amb els requisits i les garanties que s'especifiquen en el citat article.
- c. Durant aquest període o fins la celebració de la junta corresponent, s'entendran prorrogats el darrer pressupost anyal aprovat i els nomenaments dels òrgans de govern, encara que a l'entrada en vigor d'aquest Reial Decret Llei hagués expirat el termini legalment o estatutàriament establert.

3. Capítol tercer

Aquest capítol consta dels articles 4 a 8, ambdós inclosos, i té per finalitat establir una sèrie de mesures extraordinàries aplicables a situacions de vulnerabilitat econòmica i social. Principalment, es prorroguen per un termini de tres mesos des de la finalització de l'estat d'alarma (9 de maig de 2021) algunes de les mesures adoptades per donar cobertura a les situacions de vulnerabilitat en relació amb la garantia d'alguns subministraments i el dret a la percepció del bo social per part dels consumidors i d'alguns col·lectius vulnerables, així com de determinades mesures de protecció en l'àmbit de l'arrendament d'habitatges, establertes en el Reial Decret Llei 11/2020, de 31 de març. Concretament estableix:

- a. Garantir als consumidors vulnerables els subministraments de llum, aigua i gas, especialment en les actuals circumstàncies i el seu reforç amb les mesures existents de protecció, a través de l'adopció de mesures que permetin consolidar, de manera eficaç els consumidors més vulnerables, en el marc per identificar i reduir la pobresa energètica. És a dir, s'amplia fins el 9 d'agost de 2021 la garantia del subministrament d'electricitat, aigua i gas per als consumidors vulnerables prevista en la Disposició Addicional Quarta del Reial Decret Llei 37/2020, de 22 de desembre, que estava vinculat a la vigència de l'estat d'alarma.
- b. L'article 5 configura una nova categorització de consumidor vulnerable, als efectes de la percepció del bo social d'electricitat i de la protecció davant del tall del subministrament d'electricitat, fent extensible aquesta condició a tots els consumidors vulnerables i allargant la seva vigència fins el 9 d'agost de 2021, sense perjudici d'acollir-se a aquesta possibilitat en qualsevol moment, anterior o posterior a la data, de conformitat amb els supòsits previstos en el Reial Decret 897/2017, de 6 d'octubre.
- c. Les mesures de garantia de protecció de l'habitatge en situació de vulnerabilitat establertes en el Reial Decret Llei 11/2020, de 31 de març, allarguen els seus terminis en tres mesos des de la finalització de l'estat d'alarma, de conformitat amb les normes següents:
 - S'amplia fins el 9 d'agost de 2021 la suspensió dels procediments i llançaments d'habitatges en situació de vulnerabilitat en els supòsits i de conformitat amb els tràmits establerts, aprovant un nou article, l'article 1.bis al Reial Decret Llei 11/2020, de 31 de març, en el qual es defineix

el procediment i les condicions per a la suspensió dels llançaments dels habitatges habituals.

- S'amplia fins el 9 d'agost de 2021 la possibilitat de sol·licitar moratòria o condonació parcial de la renda quan l'arrendador sigui una empresa o una entitat pública d'habitatge o gran tenidor i s'amplien, pel mateix termini, els contractes d'arrendament d'habitatges que puguin acollir-se a la pròrroga extraordinària de sis mesos, en els termes i les condicions del contracte vigent (article 7).
- d. L'article 8 allarga el termini durant el qual els arrendadors i els titulars d'habitatges afectats per la suspensió extraordinària prevista en el Reial Decret Llei 11/2020, de 31 de març, podran presentar la sol·licitud de compensació prevista en la Disposició Addicional segona del Reial Decret Llei 37/2020, de 22 de desembre; és a dir, que podrà presentar-se fins el 9 de setembre de 2021, amb les condicions i els requisits establerts en el citat article 8.

4. Capítol quart

El Capítol IV comprèn els articles 9 i 10 i estableix mesures extraordinàries en matèria de violència de gènere i, en aquest sentit, estableix:

- a. Es prorroga fins el 9 d'agost de 2021 la consideració de serveis essencials els establerts en els articles 2 a 5 de la Llei 1/2021, de 24 de gener, de mesures urgents en matèria de protecció i assistència a les víctimes de violència de gènere (article 9.1).
- b. Les administracions públiques competents hauran d'adoptar les mesures pertinents per assegurar la prestació dels serveis que els són propis (article 9.2).
- c. Aquestes mesures també seran aplicables a les empreses i els proveïdors necessaris per poder prestar els referits serveis essencial a les víctimes de violència de gènere (article 9.3).
- d. Es dona una nova redacció a l'article 8 de la Llei 1/2021, de 22 de gener, en el sentit de que les comunitats autònomes i les entitats locals podran destinar els fons que els corresponen del pacte d'estat contra la violència de gènere per posar en marxa tots els projectes o programes preventius i assistencials que es recullen a la citada llei; així com qualsevol altra que, en el context de les mesures

de contenció de la pandèmia causada per la Covid-19, tinguin per finalitat la prevenció, la protecció i l'atenció davant de totes les formes de violència contra les dones (article 10).

5. Capítol cinquè

El Capítol V del Reial Decret Llei 8/2021, de 4 de maig, comprèn els articles 11 a 14, ambdós inclosos, i té per finalitat regular altres mesures extraordinàries de caràcter socioeconòmic, en els termes següents:

- a. L'article 11 prorroga vint-i-quatre mesos més el termini dels trenta-sis mesos previst a l'article 1-2-b) de la Llei 44/2015, de 14 de març, que regula les societats laborals i de participació social, sempre que aquestes societats laborals i de participació social s'hagin constituït en els anys 2017, 2018 i 2019.
- b. En relació amb les cooperatives, regulades en la Llei 27/1999, de 16 de juliol, s'estableix: d'una banda, la pròrroga, fins el 31 de desembre de 2021, dels Fons d'educació i promoció de les cooperatives, per a destinar-los a les finalitat que s'enumeren en el paràgraf primer de l'article 12 del mateix article; i, d'altra banda, la pròrroga fins a la mateixa data de la possibilitat de que el Consell Rector de les cooperatives pugui assumir excepcionalment la competència per aprovar l'aplicació del Fons d'educació i promoció, quan no es disposi de mitjans telemàtics per poder celebrar les sessions de les assemblees generals de les cooperatives de forma no presencial.
- c. Que el règim de compatibilitat de les pensions de jubilació amb el nomenament com a personal estatutari previst pel personal sanitari en la disposició addicional quinzena del Reial Decret Llei 11/2020, de 31 de març, i en l'article 5 del Reial Decret Llei 3/2021, de 2 de febrer, serà també aplicable al personal sanitari que hagi prestat els seus serveis professionals en la lluita contra la Covid-19 a petició de les autoritats sanitàries competents de les comunitats autònomes o del Ministeri de Defensa i que aquest règim de compatibilitat es mantindrà fins a la finalització de la vigència del corresponent contracte laboral i, com a màxim, fins el 31 de desembre de 2021 (article 13).
- d. Es prorroga fins el 31 de desembre de 2021 la compatibilitat de la percepció de les pensions de jubilació amb el salari que perceben els professionals sanitaris que exerceixen les seves funcions mèdiques i d'infermeria, i que, en virtut d'un nomenament estatutari o d'un contracte laboral presten serveis professionals,

tant en centres públics com privats, relacionats amb la prestació de feines professionals de lluita contra la Covid-10 (article 14).

6. Capítol sisè

Aquest capítol consta de l'article 15 i té per objecte establir mesures extraordinàries en l'ordre de la jurisdicció contenciosa administrativa i, en aquest sentit, modifica diferents preceptes de la Llei 29/1998, de 23 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, en els termes següents:

- a. Afegeix l'apartat 1.bis a l'article 87 de la citada Llei 29/1998, i estableix que són susceptibles de recurs de cassació, en tot cas, els autos judicials dictats en aplicació dels articles 10.8 i 11.1.i) d'aquesta llei; aquests articles estableixen les competències materials de les Sales del Contenciós Administratiu dels Tribunals Superiors de Justícia i de la Sala del Contenciós Administratiu de l'Audiència Nacional, respectivament.
- b. Modifica l'apartat 2 de l'article 87, que regula el recurs de cassació, que queda redactat en la forma següent:

«2. Para que pueda prepararse el recurso de casación en los casos previstos en el apartado 1, es requisito necesario interponer previamente el recurso de reposición. Sin embargo, no será requisito necesario interponer previamente recurso de reposición en los recursos de casación contra los autos a que se refiere el apartado 1 bis.»

- c. Afegeix un nou article 87 ter, que literalment estableix:

«Artículo 87 ter.

1. El recurso de casación contra autos dictados en aplicación del artículo 10.8 y del artículo 11.1.i) de esta ley, se iniciará mediante escrito presentado ante la Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Supremo en el que las partes comparecerán e interpondrán directamente el recurso de casación.

2. La parte recurrente, el mismo día en que interponga el recurso, habrá de presentar escrito ante la Sala de instancia poniendo en su conocimiento el hecho de la interposición, debiendo dicha Sala, en el día siguiente hábil a esa comunicación, remitir el testimonio de las actuaciones seguidas en el procedimiento en que se dictó el auto recurrido a la Sala de lo Contencioso-administrativo del Tribunal Supremo.

3. El escrito de comparecencia e interposición habrá de presentarse en el plazo de tres días hábiles contados desde la fecha de notificación del auto impugnado y, con

acompañamiento de testimonio de dicho auto, expondrá los requisitos de procedimiento, señalando la cuestión de interés casacional sobre la que se interesa se fije doctrina y las pretensiones relativas al enjuiciamiento del auto recurrido.

4. Si el objeto de la autorización o ratificación hubiera sido una medida adoptada por una autoridad sanitaria de ámbito distinto al estatal en cumplimiento de actuaciones coordinadas en salud pública declaradas por el Ministerio de Sanidad, en su caso previo acuerdo del Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud, también ostentará legitimación activa en el presente recurso la Administración General del Estado.

5. Cuando las circunstancias del caso lo hagan necesario y, en todo caso, cuando la demora en la resolución pueda causar perjuicios irreversibles, las partes podrán solicitar en el escrito de interposición que se habiliten los días inhábiles para la tramitación y resolución del recurso de casación. Contra la decisión que deniegue la habilitación solicitada no cabrá recurso.

6. Presentado el escrito será turnado de inmediato a la Sección competente para la tramitación y decisión, que lo tramitará preferentemente, dando traslado al Ministerio Fiscal y a las partes para que comparezcan y formulen alegaciones por plazo común de tres días.

7. Transcurrido el plazo de alegaciones, y sin que resulte de aplicación lo previsto en el artículo 128.1 de la presente ley sobre la declaración de caducidad, la Sección competente para la tramitación y decisión fijará doctrina y resolverá sobre las cuestiones y pretensiones planteadas, en el plazo de los cinco días siguientes.

8. Se aplicarán a todos los escritos los requisitos de extensión máxima y normas de estilo establecidas por la Sala en cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 87 bis.3 de la presente ley.»

- d. Modifica l'article 122 de la Llei 29/1998, de 23 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, que queda redactat en la forma següent:

«Artículo 122 quater. Autorización o ratificación judicial de las medidas que las autoridades sanitarias consideren urgentes y necesarias para la salud pública e impliquen limitación o restricción de derechos fundamentales.

En la tramitación de las autorizaciones o ratificaciones a que se refieren los artículos 8.6, segundo párrafo, 10.8 y 11.1.i) de la presente ley será parte el Ministerio fiscal. Esta tramitación tendrá siempre carácter preferente y deberá resolverse por auto en un plazo máximo de tres días naturales.»

La finalitat d'aquestes modificacions de la Llei 29/1998, de 23 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, no ha estat una altra que, un cop finalitzat l'estat l'alarma el 9 de maig de 2021, i davant la falta d'un instrument jurídic vàlid i

eficaç per a adoptar mesures que suposin limitacions o restriccions de drets fonamentals, les decisions que adoptin les autoritats sanitàries competents de les comunitats autònomes i, en el seu cas, el Ministeri de Sanitat, que hagin estat sotmeses a autorització prèvia o posterior ratificació de les seccions de les Sales del Contenciós Administratiu dels Tribunals Superiors de Justícia o, en el seu cas, de l'Audiència Nacional, dictades per autos judicials d'aquestes, puguin ser objecte de recurs de cassació d'interès cassacional que fixi la doctrina judicial en el seu cas. Aquest recurs de cassació tindrà caràcter preferent i sumari, amb terminis mínims i peremptoris, atès que resolen limitacions o restriccions de drets fonamentals.

És a dir, aixecat l'estat d'alarma, les decisions sobre les limitacions o restriccions de drets fonamentals en la lluita contra la pandèmia de la Covid-19 correspondrà al poder judicial, el que a judici de qui subscriu, a més d'una incerta seguretat jurídica, posa en risc el principi de la divisió de poders.

7. Disposició derogatòria única

L'objectiu de la disposició derogatòria única és derogar i deixar sense efecte jurídic les disposicions d'igual o inferior rang al present Reial Decret Llei que s'oposin o contradiguin a aquest.

En especial, deroga i deixa sense efectes jurídics:

- a. L'article 16 del Reial Decret Llei 7/2020, de 12 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per a respondre a l'impacte econòmic de la Covid-19.
- b. L'article 13 del Reial Decret Llei 15/2020, de 21 d'abril, de mesures urgents complementàries per a donar suport a l'economia i l'ocupació.
- c. La disposició addicional sisena del Reial Decret Llei 23/2020, de 23 de juny, pel qual s'aproven mesures en matèria d'energia i en altres àmbits per a la reactivació econòmica.

8. Disposicions finals

- a. La disposició final primera, enumera els diferents títols competencials en els quals s'ha basat el Govern d'Espanya per a aprovar el present Reial Decret Llei

8/2021, de 4 de maig, i enumera els diferents apartats de l'article 149.1 de la Constitució Espanyola (apartats 1, 6, 7 8, 16, 13, 14, 17, 18, 25, 29).

- b. La disposició final segona regula que el present Reial Decret Llei entra en vigor el dia 9 de maig de 2021, data de finalització del vigent estat d'alarma.

Sant Just Desvern, 7 de maig de 2021